

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Pallas & Juno.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A Ab Ægyptiacis commentis haudquaquam dissimile est. Anima enim, ut Philosophi Poetæque veteres commentantur, in portionem rationis participem unam, & rationis expertam alteram dispersitur. Sedenim quæ rationi adglutinata est portio, supra sensum & sensibilia sublata, quanto potest luctamine, tanquam Vulcani congressum effugiat Pallas, semetipsam sibi asserere meditat: quæ vero aliena est à ratione, brutis proxima, temere omnia vel appetit, vel concitat. Appetentis autem vim totam in hepate Philosophi plerique constituunt. Quare quod concubitus illegetimos Tityus appetierit, jecur ab alite rodi fingitur: sive ea Vultur, sive, ut alii quidam, Aquila sit. quæ illud abrodat. Utcumque, noctu ait Hesiodus tantum accrescere, quantum die fuerat absumptum, propterea quod mentis agitatio noctu præcipue vigescit, cogitationesque & consilia noctu undique suggeruntur. Sedenim quia dictum est superius, Vulturem odoratu sagacissimo ad putredinem deferri: cogitationis (inquiunt nonnulli) principium, motusque omnis à corde proficiscitur, qui quidem est voluntatis fons, ut ex Homero & Poëtis aliis tam Græcis quam Latinis accepimus. A corde igitur est, quod malè habet jecur, itaq; Tityus ratione hac à Vulture laceratur. Sedenim Triclinius apud Pindarum viscera Tityi à serpentibus discerpi depascique dicit, quæ quidem est Poetarum licentia, non in his fabulis tantum, verum etiam in historiis, ex commo suo quæcumque voluerint variare.

LIVOR. CAP. XIV.

Nonnulli livorem ex hieroglyphico hoc interpretantur, eoque spectare Tityanam Vulturem in appendicibus Virgillii:

*Quæ semper lacerat, comestq; mentem,
Vivit pectore sub dolente vulnus:*

*Quod Chironia nec manus levarit,
Nec Phæbus, sobolesve clam Phæbi.*

In quam sententiam alitis hujus figmentum Petronius Arbitr, Nicagoras, & Aristoxenus acciperent.

DIVINA PROVIDENTIA. CAP. XV.

C Quod denique Vulturem nonnulli Promethei etiam cordi abrodendo applicant, Ægyptiacæ eruditioni longè accommodatius est. Vulturem enim in mundi modum considerant. Cui picturæ illa etiam applicatur causa, quod mundus celeri quadam volubilitate versetur, & cadaverum nascentium occidentiumque perennitate pascatur: cumque in corde sapientiæ sedem veterum plerique posuerint, alitis hujus cor depascens hieroglyphicum, ali sustentarique mundum divini sapientiæ providentia, quæ nec ipsa finire novit, nec mundus cessare ab ejus alimentis vel tantillum queat, manifestissimo significat argumento.

CONSUMMATIO. CAP. XVI.

D Neque illud parvi momenti mysterium est, quod cum perfectum quid in rerum natura Ægyptii sacerdotes indicare vellent, Vulturem, & Scarabeum ponere consueverunt: utpote qui ex duobus his simulacris Palladem & Vulcanum, ut ipsi ajebant, intelligerent. Comprehendebant autem picturam hanc uno tantum argumento, ex quo masculino-femineum, ut dicam, sexum significari profitebantur. Ita tamen imagines disponebant, ut si Vulcanum significare vellent, Scarabeum primo inceptarent, mox in Vulturem desinerent: si Minervam intelligi vellent, à Vulture principium sumentes, in Scarabeum desinebant. Cæterum quia primo statim obtutu nova hæc fortè videbatur, ea latius explicabimus pro eorum institutione, qui nondum rerum naturalium sacris initiati sunt.

PALLAS ET JUNO. CAP. XVII.

Illud autem imprimis non ignorari velim, cælo in superius & inferius hemisphærium diviso, Ægyptios quod supra finitorem est Palladi consecrassè, quod verò infra ab oculis semper nostris summotum, Junoni dedicassè. Et quoniam cælum ipsam muliebri genere Uraniam, non ἄρα γὰρ, quod præcipue etiam apud Arabes erat, vocitabat, utpote quæ Solis, Luna, stellarumque omnium mater haberetur & Vulturem, ut sæpe dictum, omnino feminam intelligerent, utrumque itidem hemisphærium, quo cælum constat univèrsum, per Vulturis hieroglyphicum exprimebant: atque ita tam

Pallada quam Junonem, simulacro Vulturis significabat. Quinetiam unicuique muliebri signo al-
 tem hanc pro gestamine addidere, atque ita demum unamquamq; Deam unius figuratione Vulturis
 intelligebant. Ut vero ad Vulcanum & Pallade revertamur, mundum in univrsum Aegyptii ex mare
 atque foemina constare videbantur, solos vero deorum Vulcanum & Pallada masculo foeminas ac-
 ferebant, cum tamen uti castigatiores Hori codices habent, supra Vulcani caput Scarabeum, supra
 vero Minervae Vulturem statuere soliti essent. Atqui mundum ex Scarabeo, qui tantum mas est, ab
 eisdem intelligi, suo ostendimus commentario: ex Vulture autem Pallada significari, qui supremum
 est hemisphaerium, ac muliebri sexu perhibetur, ut paulo ante dicebamus: atque ita fieri ut Palladis &
 Vulcani opera, quicquid in rerum natura cernere est, formam consequatur, & ad absolutam specie
 redigatur. Nam Pallas ingenio capacissimo freta, nihil non concipit, nihil non parturit: Vulcanus ve-
 ro eo quo pollet artificio optime peritus, ignis sui accedente beneficio, omnia quae fuerint dissolven-
 da liquat, contra vero alia cogit in duritiem, firmoque concretu pervincit. Atque hoc illud est quod
 Maximus Tyrius principium artis Vulcanum ab Homero dictum autumat: nam & quem ignem Pro-
 metheus furatus dicitur, Hesiodiani interpretes vitam variis artibus implicatam exponunt, Neque
 citius in iis quae ad sapientiam spectant, de quo post latius dicemus, opeoratur.

*Adhuc Na-
 talis Comets
 Mythol lib.
 3. cap. 5.*

ARS ET INGENIUM. CAP. XVIII.

*Palladis cu-
 Vulcano co-
 pulatio
 quid.
 Cetera Nat-
 Comets loco
 pradiho.*

EA vero de causa commenti sunt Aegyptii Vulturem adungere Scarabeo, qua itidem fabulae Pal-
 lada Vulcano matrimonio collocatam fingunt. Ufurpatum autem a veteribus maxime, quod in
 Orphicis etiam hymnis observatur, duas has vires in eadem substantia meditari, quarum alter coe-
 platur, quod munus est Palladis: altera praest corpori, quod ad Vulcanum spectat, easque cognominibus
 maris & foeminae nuncupare. Sedenim, alii omnium hanc caelestium animorum prerogativam esse
 dicunt, ut utrumque obeant munus, concipiendi quidem per contemplationem, quae a superiori po-
 testate eorum infunditur intelligentiae, simulque agendi inferiorum corporum cura, quae sibi credi-
 ta regant, instruantque qua ratione per afflatum datur, atque etiam e periculis eximant, & sospite
 valetudine tueantur. Unde etiam Empedocles, cum se Deum jam effectum asseveraret, puerum &
 puellam esse se dicebat, cujus haec circumferuntur carmina, quae rem attestantur:

*Καλῆστ', ἐγὼ δὲ υἱὸν θεοῦ ἀνέβλεψα, κηέτι θυπέ.
 Ἦδὴ γὰρ ποτ' ἐγὼ ὄψοντο κέρη τε κέρη τε.
 Immortalis ego, haudquaquam mortalis habendus,
 Sumq; valete omnes, puer ecce, puellaq; factus.*

*Nempe An-
 d ozymum.*

Atqui etiam si rem ulterius scrutari voluerimus, hominem, de quo apud Philosophos consideratio
 utriusque sexus esse comperimus: unde quantum pertinet ad intellectum, nullum discrimen Socra-
 tes inter marem & foeminam discernere, eandemque virtutem atque docilitatem in utroq; depre-
 hendebat: caelestemque illum nos etiam talem agnoscimus, cujus appellatione & angeli ipsi, & fae-
 mali daemones intelliguntur, cui nuncupationi nostrae etiam Sacrae litterae ad stipulantur: frequen-
 tumque hoc apud Prophetas de bonis Angelis, ac de malo etiam daemone, qui nihil natura distat

*Homines u-
 e iusq; na-
 tura.
 Atq; hoc li-
 quare et ali-
 quis de
 stat. hom.*

ab illis. In Evangelio scriptum est: *Inimicus homo haec fecit*, denique apud antiquos, quamvis duos hos
 tantum Aegyptii masculino foeminas ducerent, in deos omnes utriusque sexus testimonia reperias. Quin-
 etiam minime commentitium est, utriusque naturae homines inveniri, qui partem inter se utramque per-
 vagant, cuiusmodi sunt populi supra Nasamonas, confinesque illis Maclias, Calliphanis testimonio
 tis cogniti, ac in reliqua etiam Europa deprehensi, ne apud solos Lunenses Hermaphroditum existi-
 met Annalium commentator Fenestella: severaq; admodum lege cautum, ad quem malint sexum esse
 gang, altero si abutuntur capitali supplicio puniendi. Qui vero Hermaphroditum ex marmore factum
 reperitur, facie quippe muliebri, mammisq; notabiliter tumentibus, alve coxendicibusq; gran-
 dioribus, virilibusque natura procacius excitata, ad superiorem intellectum referri debent. Hujus imago
 nis simulacrum pulcherrimum Romae apud Petrum Melinum vidi. Sed ut ad deos, de quibus ageba-
 mus, revertamur: Aegyptii tum alia pleraque tum praecipue liberorum procreationem, sententia a
 Graecorum fabulis aliena, inventum esse ajunt Palladis & Vulcani. Atqui Scarabeus natos ex mate-
 ria pu-